

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลของใช้แบบฝึกภาษาไทย ที่เน้นวัฒนธรรมไทย กับการใช้แบบฝึกภาษาไทยที่เรียนตามแผนการสอนปกติของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนสาธิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลของการใช้แบบฝึกภาษาไทยที่เน้นวัฒนธรรมไทย กับการใช้แบบฝึกภาษาไทยที่เรียนตามแผนการสอนปกติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนสาธิตคณะศึกษาศาสตร์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนสาธิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน ๖๖ คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง คือใช้ประชากรทั้งหมด แล้วแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือกลุ่มทดลอง ๓๓ คน และกลุ่มควบคุม ๓๓ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วย แบบฝึกภาษาไทย และแผนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยเน้นวัฒนธรรมไทย จำนวน ๒๖ แผนการเรียน และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๕๐ ข้อ ครอบคลุมเนื้อหาทุกแผนการสอนเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลองใช้แบบฝึกทักษะและแผนการสอนและนำผลทั้งสองกลุ่มมาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร ๒ กลุ่มคือ กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบ ๑ ตัวประกอบ (one-way analysis

of variance) โดยใช้ T - test วิเคราะห์โดยทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ หรือไม่

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผลความแตกต่างของคะแนนก่อนสอบ และหลังสอบของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม โดยใช้โปรแกรม SPSS / PC

อภิปรายผลการวิจัย

จากการทดลองใช้แบบฝึกภาษาไทยและแผนการสอน ที่เน้นวัฒนธรรมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนสาธิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน ๒๖ แผนการเรียน ในภาคปลายปีการศึกษา ๒๕๓๗ ปรากฏว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามแผนการสอนปกติ จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการสังเกตและสัมภาษณ์นักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลองและหลังการทดลองแล้วพบว่า

ก. ด้านวัฒนธรรมไทย

หลังจากการได้รับการทดลองอบรมตั้งสอน นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามประเพณีและวัฒนธรรมไทยได้อย่างเหมาะสมขึ้นมาก ตลอดจนมีกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและเพศ มีความประพฤติกี่สุภาพอ่อนโยน ชูชกในกลุ่มเพื่อน ๆ และกับผู้ใหญ่ผู้ใหญ่ไ้ไพเราะ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะส่วนหนึ่งนักเรียนเหล่านี้ได้รับการอบรมจากทางครอบครัวเป็นพื้นฐานมาก่อน และเมื่อได้รับการศึกษาอบรมเพิ่มจะทำให้ความเป็นผู้มีวัฒนธรรมมากขึ้น ดังเช่นท่านพระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต, ๒๕๓๖, ๑๐ - ๑๕) กล่าวว่

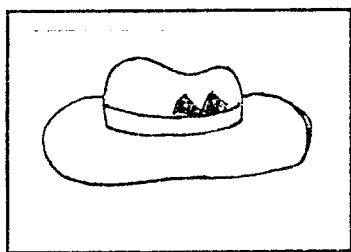
“ธรรมชาติของมนุษย์ที่ทำให้ต้องมีการศึกษา เพื่อความเข้าใจอย่างง่าย ๆ เกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ขอให้มองดูตั้งแต่มนุษย์คลอดจากครรภ์มารดาเกิดมามีชีวิตอยู่ในโลก เมื่อจะมีชีวิตก็ต้องดำรงชีวิตให้รอด แต่การที่จะอยู่รอดด้วยได้ก็จะต้องปฏิบัติต่อชีวิตและสิ่งรอบคัวที่ชีวิตเข้าไปเกี่ยวข้องกับได้อย่างถูกต้อง ถ้าเราปฏิบัติต่อตังนั้น ๆ ได้ถูกต้องชีวิต

ของเราก็อยู่รอดปลอดภัยไปร้ง แต่ถ้าเราปฏิบัติไม่ถูกต้องไม่รู้จะทำอย่างไรกับสิ่งนั้น ก็เกิดความคิดขัด คับข้อง..... การมีชีวิตอยู่ด้วยดีของมนุษย์จึงต้องอาศัยการหาความรู้ แห่ล่งสำคัญเบื้องต้นของการที่จะได้มาซึ่งความรู้ก็คือการได้รับการฝึกสอนจากมนุษย์อื่น”

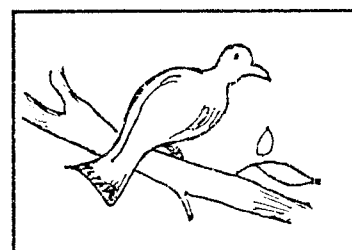
นอกจากนั้นท่านพระเทพเวที (๒๕๓๓) ยังกล่าวถึงวัฒนธรรมว่าเป็นผลรวมแห่งการสั่งสมสิ่งสร้างสรรค์ และภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมาของสังคมจะเกิดคุณค่ามีชีวิตชีวาก็ต่อเมื่อมีการนำไปใช้ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นพ้องว่าวัฒนธรรมของไทยที่บรรพบุรุษได้มอบหมายไว้ให้ลูกหลานเป็นสิ่งที่ดีงาม และเป็นมรดกที่สำคัญยิ่ง จึงมีความจำเป็นที่ชนรุ่นหลังจะต้องอนุรักษ์ และนอกเหนือจากการอนุรักษ์แล้วมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาและสร้างสรรค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมทางจริยธรรมที่สังคมโลกภูิวัฒน์ต้องสะสมไว้ สังคมไทยเราถ้าให้การปลูกฝังตั้งแต่เด็กจะทำให้เขาเป็นผู้ใหญ่ที่เตรียมพร้อมในการก้าวไปสู่การมีส่วนร่วมแก้ปัญหาของประเทศหรือปัญหาของโลกและสร้างสรรค์อารยธรรมของมนุษยชาติ นอกจากนี้ผู้วิจัยมองเห็นว่าภาษาจัดอยู่ในวัฒนธรรมด้านปัญญา (พระธรรมปิฎก, ๒๕๓๘) ภาษาไทยที่คนไทยเราใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ในทางสังคมและแสดงความรู้สึกทางจิต รวมทั้งเกี่ยวข้องไปหมดทั้งด้านวัฒนธรรมทางจิตใจ ภาษาไทยเราจึงเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับปัญญาอย่างยิ่ง ถ้าปราศจากภาษามนุษย์จะขาดประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร การติดต่อสื่อสารก็จะเป็นไปอย่างอยาก (Clar, Eschholz, Rosa, 1994) และการไม่มีภาษาจะทำให้มนุษย์ไม่สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ทั้งหมดหรือเรียนรู้ได้ไม่ดี (Deich and Hodges, 1977) มนุษย์โดยทั่วไปจึงต้องใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร (Hill, 1978) ขณะเดียวกันภาษาจะเป็นกระจกสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมของผู้พูด (Finocchiaro and Bonomo, 1973) มนุษย์จึงได้ใช้ภาษาอย่างมีการยึดหยุ่นในการแสดงความคิดเห็นและสามารถสื่อสารความคิดที่สร้างสรรค์ (Deich and Hodges, 1977)

ข. ด้านแบบฝึกหัดทักษะ

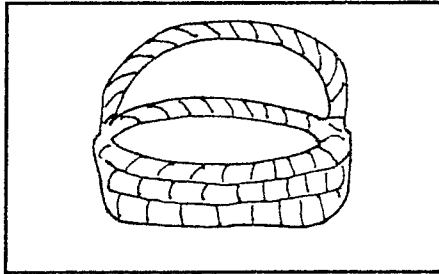
ผลการวิจัย การสังเกตและสัมภาษณ์ของผู้วิจัยพบว่านักเรียนชอบทำแบบฝึกทักษะชุดที่ทำการทดลองมาก นักเรียนได้มีการเรียกร้องขอทำเพิ่มอยู่เสมอในเกือบทุกแผนการเรียนที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้วิจัยได้มีการศึกษาการวิเคราะห์การสร้างแบบฝึกมาก่อน ดังนั้นในการสร้างแบบฝึกทักษะชุดนี้ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงจุดประสงค์ในการเรียนและได้สร้างให้ครอบคลุมถึงเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความถูกต้องชัดเจน ความเหมาะสมกับระดับชั้น, วัย ไร่้ความสนใจของนักเรียน เด็กวัย ๗ - ๑๒ ปี ตามทฤษฎีของเปียเจต์ (1892) เป็นวัยแห่งการปฏิบัติการคิดด้วยรูปธรรม ไร่้รู้เกี่ยวกับรูปธรรมได้ดี ผู้วิจัยจึงได้สร้างแบบฝึกโดยยึดหลักนี้ เช่น การให้มีภาพประกอบในแบบฝึก ลำดับขั้นตอนของแบบฝึกจากง่ายไปยาก ตัวหนังสือชัดเจนอ่านง่าย ไร่้เริ่มจากฝึกความหมายของคำด้วยการโยงภาพให้ตรงกับคำ

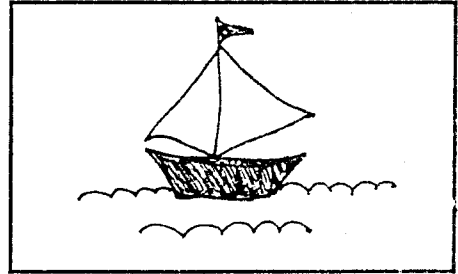
นก
หมา
หมวก

เปลี่ยนรูปแบบเป็นสื่อความหมายจากภาพเป็นคำ โดยเขียนคำใต้ภาพ

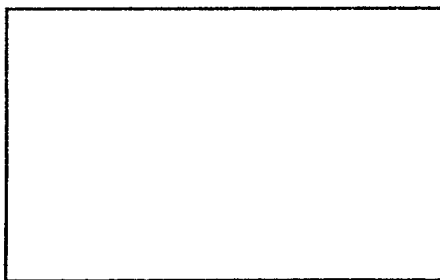

.....

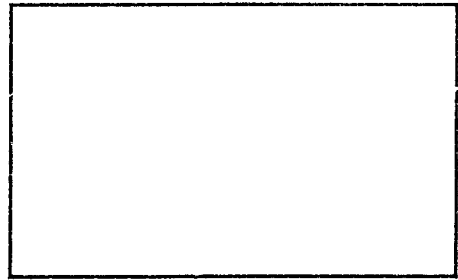

.....

สื่อความหมายจากคำเป็นภาพ เนื่องจากเด็กวัยนี้ชอบการวาดภาพ จึงเขียนอยู่เสมอเด็ก
 สามารถใช้การวาดภาพให้เกิดประโยชน์ได้

แม่

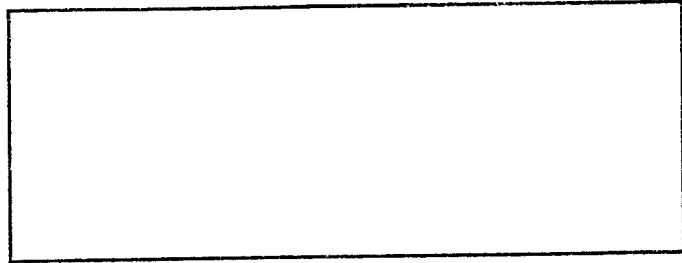

พ่อ

เมื่อรู้ความหมายแล้วจะเป็นการนำคำไปใช้โดยการให้แต่งประโยคในรูปของการเรียงคำให้เป็นประโยค จากนั้นจึงกำหนดคำให้แต่งเป็นประโยค

รัก	ฉัน	แม่	แต่งประโยคโดยใช้คำต่อไปนี้ ระฆัง = วัด =
มี	ฉัน	น้อง	

ลำดับของแบบฝึกจะเป็นที่ยากขึ้นจากขั้นที่ผ่านมาคือการแต่งเป็นเรื่องสั้น ๆ โดยการกำหนดคำให้ไปแต่งเป็นเรื่องสั้น ๆ ฝึกความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้น พร้อมกับตั้งชื่อเรื่องเอง และมีช่องวาดภาพประกอบเรื่อง เช่น

เรื่อง

.....
.....
.....
.....

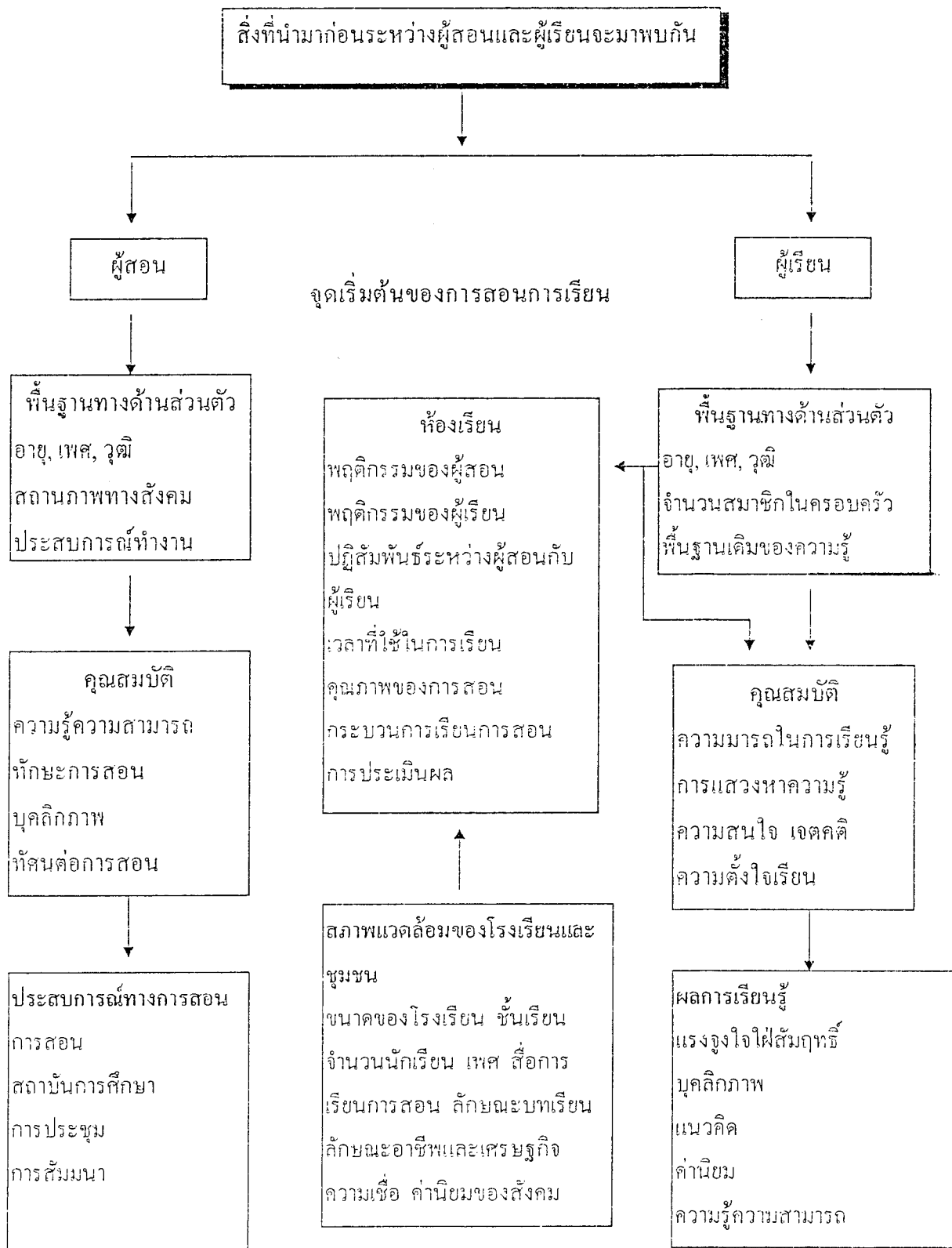
ในแบบฝึกทุกแผนการเรียนจะสร้างในทำนองเดียวกัน คือ ฝึกทักษะจากง่ายไป
สู่ยาก แต่จะเปลี่ยนรูปแบบบ้าง เช่น เป็นเกมตารางปริศนาอักษร แพลอักษรจากภาพให้เป็น
คำศัพท์พยัญชนะให้เป็นคำที่ถูกต้อง ฯลฯ (แสดงในภาคผนวก) นอกจากนั้นยังมีการตีเส้น
บรรทัดเพื่อฝึกลายมือด้วยขนาดของเส้นบรรทัดทั่วไป

นอกจากนี้ระหว่างการทดลองของผู้วิจัย นักเรียนได้ขอให้ทำแบบฝึกทักษะเพิ่มทุก
แผนการเรียน ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักเรียนแต่ละคนที่ขอทำแบบฝึกเพิ่ม นักเรียนให้เหตุผลว่า
สนุกดี เพราะมีภาพประกอบสวย และแบบฝึกไม่ยากหรือง่ายเกินไปภาพประกอบในแบบ
ฝึกเด็กชอบระบายสีด้วยความเพลิดเพลิน และยังได้เรียนรู้ความหมายจากภาพประกอบใน
แบบฝึกไปด้วย

ค. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และบรรจุในแผนการทดลองเมื่อกล่าวถึงการสอน กิจกรรมส่วนใหญ่จะมุ่งไปที่ผู้สอน ส่วนการเรียนกิจกรรมจะมุ่งไปที่ผู้เรียน สภาพของการเรียนการสอนมีอยู่ด้วยกันสามส่วนคือ ส่วนการเรียนกิจกรรมจะมุ่งไปที่ผู้เรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน การเตรียมตัวเพื่อทำการสอนระดับใดก็ตาม สิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้สอน อันดับแรกคือจะต้องมีพื้นฐานทางวิชาการอย่างดีมีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ รวมทั้งมีความรู้ในวิธีการและกลวิธีการสอน ส่วนสถานการณ์เงื่อนไขของการเรียนรู้นั้น จะมีลักษณะร่วมกันของการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ระดับใดก็ตาม จะประกอบด้วยการมีส่วนร่วมในการกระทำของผู้เรียน (active participation) เป็นอันดับแรก เพราะมีแนวคิดที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยการฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง การเรียนรู้เกิดขึ้นเฉพาะตน คนอื่นเรียนแทนกันไม่ได้ ประการที่สองคือการให้ข้อติชมหรือข้อมูลย้อนกลับ (feedback) นั้นจะเป็นส่วนเสริมให้ผู้เรียนได้ทราบเกี่ยวกับข้อดีและข้อผิดพลาดของการเรียนรู้ที่สามารถปรับได้ถูกต้อง ประการที่สามคือ การเสริมแรงที่จะให้ผู้เรียนก้าวไปข้างหน้า เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับกระบวนการเรียนรู้ ในส่วนที่ผู้เรียนได้ทราบถึงประสบการณ์แห่งความสำเร็จ (Successful experiences) นั้นจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจที่อยากจะสืบเสาะแสวงหาความรู้ต่อไป และประการสุดท้ายคือ การจัดจำแนกลำดับขั้นตอนของการเรียน (gradual approximation) นั้นไม่ควรจะห่างมากเกินไป สำหรับความสามารถที่จะเรียนได้ การนำเสนอกิจกรรมการเรียนรู้ต่อผู้เรียนทีละน้อย ๆ เป็นขั้นตอนที่สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจจะช่วยให้นักเรียนน่าสนใจ ไม่น่าเบื่อ ชวนคิด และติดตาม ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่ากระบวนการเรียนรู้นั้นไม่ยากเกินไป

องค์ประกอบของการสอนการเรียนรู้

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

๑. นักเรียนหญิงจะเรียนภาษาไทยได้ดีกว่านักเรียนชาย
๒. พฤติกรรมด้านความรู้ทางวัฒนธรรม เช่นการกราบ การไหว้ นักเรียนหญิงจะปฏิบัติได้ดีกว่านักเรียนชาย
๓. นักเรียนมีทัศนคติต่อการเรียนภาษาไทยดีขึ้น จากการสังเกตนักเรียนมีความกระตือร้นเมื่อจะถึงชั่วโมงเรียนภาษาไทย นักเรียนบอกว่าสนุกมีเกมและได้ทำแบบฝึกหัด
๔. การตรวจแบบฝึกของนักเรียน ถ้าครูมีการชมเชยและให้รางวัลในแบบฝึกนั้น เช่น การให้ดาวจำนวนต่าง ๆ นักเรียนจะเกิดความตั้งใจในการเรียนมากขึ้น